

BETER VOOR VARKEN, NATUUR EN BOER

Handleiding voor de certificering en borging van het AH “Beter Voor Varken, Natuur en Boer” programma varkensvlees. Versie 12-05-2022

INLEIDING

Albert Heijn maakt de productieketen van varkensvlees verder duurzaam en transparant. Samen met varkenshouders en vleesverwerker Vion start de supermarktketen een meerjarenprogramma; ‘Beter voor Varken, Natuur en Boer’. De exclusieve samenwerking met een vaste groep van 100 Nederlandse varkenshouders is een versterking van Albert Heijns varkensvleesketen die al sinds 2011 voldoet aan 1 ster Beter Leven keurmerk.

De langdurige samenwerking staat centraal, naast afnamegarantie, eerlijke prijzen en compensatie voor duurzaamheids-initiatieven waardoor varkenshouders in de keten met vertrouwen kunnen investeren in een duurzame bedrijfsvoering met zorg voor een beter klimaat en biodiversiteit.

In nauwe samenwerking tussen Albert Heijn, Vion en in overleg met de varkenshouders worden de voorwaarden voor het programma bepaald. Albert Heijn is eigenaar van het Beter Voor Varken, Natuur & Boer logo en programma. De voorwaarden voor het gebruik van het logo worden door Albert Heijn bepaald. Om het logo op het huismerk te mogen gebruiken moet aan alle Beter Voor voorwaarden worden voldaan. In de gehele productie keten werken alle schakels volgens de voorwaarden en criteria van het Beter Voor Varken, Natuur & Boer programma. Varkenshouders volgen een bedrijfsvoering volgens het Beter voor Varken, Natuur en Boer programma;

In deze handleiding wordt uitleg gegeven over de criteria en voorwaarden van het “Beter Voor Varken, Natuur en Boer ” programma varkensvlees.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
Criteria en voorwaarden	3
Wat is het Beter Voor Varken, Natuur & Boer programma?	3
Ketenpartners	4
Inspectie en beoordeling	4
Inspecties Varkenshouders	6
Sanctiebeleid, opvolging, calamiteiten en klachten	6
Beoordelingscriteria bij inspecties	7
Proces van ontwikkeling BV programma, continue verbetering en stakeholder betrokkenheid	8
Criteria voor gebruik van het Beter voor Varken, Natuur & Boer logo op eindproducten	9
Logo design richtlijnen en gebruik	9
Logogebruik door ketenpartners	10
Bijlage 1: Criteria Beter Voor Varken, Natuur & Boer	11

CRITERIA EN VOORWAARDEN

Een voorbeeld van inspectie criteria voor de boerderijfase van het programma is opgenomen in Bijlage 1.

De meest actuele versie is aanwezig bij Vion en wordt gebruikt door de Certificerende Instanties. Deze versie staat tevens op ah.nl/over-ah/duurzaamheid/onze-ketens/varken.

WAT IS HET BETER VOOR VARKEN, NATUUR & BOER PROGRAMMA?

De hoofdlijnen van het programma:

Varken

De varkenshouders - waar Albert Heijn al jaren mee samenwerkt - werken iedere dag met zorg en aandacht voor de dieren. 97% van het Albert Heijn eigen merk verse varkensvlees komt uit Nederland en heeft minimaal 1 ster Beter Leven keurmerk. In het programma krijgen de varkens meer speel- en afleidingsmateriaal en meten de varkenshouders voortdurend de omstandigheden in de stallen om te zorgen voor een gezond stalklimaat voor de dieren. Ook zijn onderzoeksprojecten op het gebied van dierenwelzijn onderdeel van het programma.

Natuur

Albert Heijn wil de klimaatimpact van varkensvleesproducten jaarlijks verminderen. In de periode 2020-2025 gaat Albert Heijn 18,5% reductie op de CO₂-uitstoot realiseren. Verder is er aandacht voor bevordering van biodiversiteit op het erf. Voor het veevoer worden zo veel mogelijk reststromen uit de voedingsmiddelenproductie zoals tarwegries en broodresten gebruikt. De palmolie en soja in het veevoer zijn verantwoord (RSPO en RTRS met aanvullende maatregelen) geproduceerd.

Boer

Voor de varkenshouders die meedoen aan het programma wordt een eigen lange termijn prijssysteem toegepast. Dit betekent meer continuïteit, zekerheid en een gezond verdienmodel voor varkenshouders. Daarnaast wordt er een premie betaald voor extra inspanningen. Deze afspraken zijn bevestigd in een overeenkomst die de varkenshouder bij deelname aan het programma ondertekent. In de overeenkomst staan de voorwaarden en spelregels voor deelname benoemd.

Het Beter voor 'Varken, Natuur en Boer'-programma wordt samen met varkenshouders ontwikkeld en zorgt middels technieken als block chain en DNA traceability voor transparantie tot aan de bron.

KETENPARTNERS

Binnen de “Beter Voor Varken” productieketen wordt gebruik gemaakt van verschillende ketenpartners zoals transporteurs, vrieshuizen, opslaglocaties en verwerkende productielocaties. Deze schakels in de keten zijn opgenomen in de scope voor de beheersing van integriteit van het product met de claim “beter voor varken”.

Dierwelzijn, Integriteit en Voedselveiligheid geborgd in de productieketen van boerderij tot in het winkelschap:

INSPECTIE EN BEOORDELING

De criteria en voorwaarden van het Beter voor programma zijn dynamisch in de tijd. De Beter voor criteria zijn aanvullend op de schema's:

- IKB varken. Link: [Home - IKB Varken](#)
- Beter Leven keurmerk één ster. Link: [Home - Beter Leven keurmerk \(dierenbescherming.nl\)](#)
- De drie Global Gap modules van het “varken van morgen”. Link: [Sustainable Meat Initiative \(globalgap.org\)](#)
 - o Global Gap Add On: Environment
 - o Global Gap Add On: Animal Health
 - o Global Gap Add On: Animal Welfare

Deelnemende boerderijen worden door een onafhankelijke certificerende instelling minimaal jaarlijks op de boerderij gecontroleerd en beoordeeld. De planning en opvolging van inspecties gebeurt door de Certificerende instelling.

De ketenpartners vanaf de slachterij tot en met de product van het consumentenproduct zijn tegen een GFSI (Global Food Safety Initiative) erkende voedselveiligheidsstandaard gecertificeerd (meestal BRC Food, IFS Food of FSSC 22000). Deze toetsing vindt plaats door een erkende onafhankelijke Certificerende Instelling die minimaal jaarlijks een meerdaagse on site audit uitvoert.

De slachterij, uitsnijderij, verwerkende vrieshuizen en retail-slagerijen voor vers vlees in consumentenverpakkingen zijn voor de aantoonbare beheersing van dierwelzijn en traceerbaarheid jaarlijks getoetst door een erkende onafhankelijke Certificerende Instelling tegen de Beter Leven Keurmerk vereisten.

Het integriteit beheers-systeem bij de slachterij, uitsnijderij en retailslagerij voor vers vlees in consumentenverpakkingen is door een erkende onafhankelijke Certificerende Instelling bij het productiebedrijf gecontroleerd en wordt aangetoond middels een geldige IFS Product Integrity Assessment letter of confirmation. Verwerkers van het Beter Voor varkensvlees in samengestelde producten welke het Beter Voor logo dragen worden vanaf 2022 tevens gecertificeerd tegen het IFS Product Integrity Assessment programma.

Certificerende instelling

De certificerende instelling (CI) beschikt over relevante accreditaties. De certificerende instelling controleert naast de Beter voor criteria ook de schema's IKB, Beter Leven Keurmerk en de Global Gap modules van het Varken van Morgen. Dit bevordert synergie en efficiency.

De actuele certificerende instellingen op de boerderij zijn Kiwa Verin en Producert. De inspecteurs zijn getraind en de CI is geaccrediteerd om het Beter Voor varken programma te certificeren.

De actuele certificerende instellingen bij de slachterij, uitsnijderij, verwerkende vrieshuizen en retailslagerijen zijn: Kiwa Verin, Lloyds Register, Isacert en SGS.

INSPECTIES VARKENSHOUDERS

Alle deelnemers worden bij de start van deelname aan het programma en jaarlijks daarna gecontroleerd door de CI. Voor aanvang van deelname aan het “Beter Voor” programma worden varkenshouders door Vion gescreend op geschiktheid.

De jaarlijkse inspectie bij de aangesloten varkenshouder wordt door een van bovenstaande CI's uitgevoerd. Het normenpakket voor het “Beter Voor” programma wordt getoetst in aanvulling op bestaande kwaliteitssystemen waar de varkenshouder aan moet voldoen:

- IKB Varken (Integrale Keten Beheersing, ketenkwaliteitssysteem voor de gehele varkenssector). Link: [Home - IKB Varken](#)
- BLK (Beter Leven Keurmerk van de Dierenbescherming). Link: [Home - Beter Leven keurmerk \(dierenbescherming.nl\)](#)
- Global Gap modules van het VvM (Varken van Morgen) . Link: [Sustainable Meat Initiative \(globalgap.org\)](#)

Na de inspectie ontvangt de deelnemer een rapport met de bevindingen en de beoordeling volgens het sanctiekader van het programma. Vion ontvangt een kopie van het controle rapport.

Corrigerende maatregelen en herstelacties zijn een verantwoordelijkheid van deelnemers. Vion houdt toezicht op de opvolging hiervan en begeleidt deelnemers waar nodig.

SANCTIEBELEID, OPVOLGING, CALAMITEITEN EN KLACHTEN

Wanneer tijdens de audit op een varkensbedrijf blijkt dat het bedrijf niet aan de criteria van het Beter voor Varken, Natuur & Boer certificatieschema voldoet, dan is een sanctiekader van toepassing. Afhankelijk van het criterium is de sanctie minor, major of knock out (uitsluiting). Wanneer de varkenshouder administratief herstel kan aantonen dient binnen de gestelde termijn de betreffende documentatie te zijn aangeleverd aan de CI. De hersteltermijnen zijn geharmoniseerd met die van het IKB. De CI beoordeelt of hiermee aan de criteria van het programma wordt voldaan. Indien de CI beoordeelt dat niet aan de voorwaarden wordt voldaan, rapporteert de CI dit naar de ketenregisseur. Wanneer de genoemde sanctie uitsluiting is, wordt dit ook gerapporteerd aan de ketenregisseur. De ketenregisseur beoordeelt de tekortkoming en sanctie. Het streven is om alle deelnemende varkensbedrijven de gelegenheid te geven om een verbeterplan op te stellen of de tekortkoming te verhelpen. De beoordeling hiervan wordt gedocumenteerd en gerapporteerd aan het varkensbedrijf en Vion.

Indien varkenshouders een klacht wil indienen bij de ketenregisseur met betrekking tot het programma dan is hiervoor een klachtenprocedure. De procedure borgt minimaal dat:

- De klachten minimaal een week na ontvangst geregistreerd worden, voorzien van een nummer, datum, naam van de klager en korte omschrijving van de klacht.
- De afhandeling geschiedt binnen een gestelde termijn.
- De klacht en afhandeling worden ten minste vijf jaar bewaard.

BEOORDELINGSCRITEIA BIJ INSPECTIES

De CI gebruikt een set van beoordelingscriteria voor de beoordeling van de varkenshouder. Deze beoordelingscriteria zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Albert Heijn, Vion en varkenshouders.

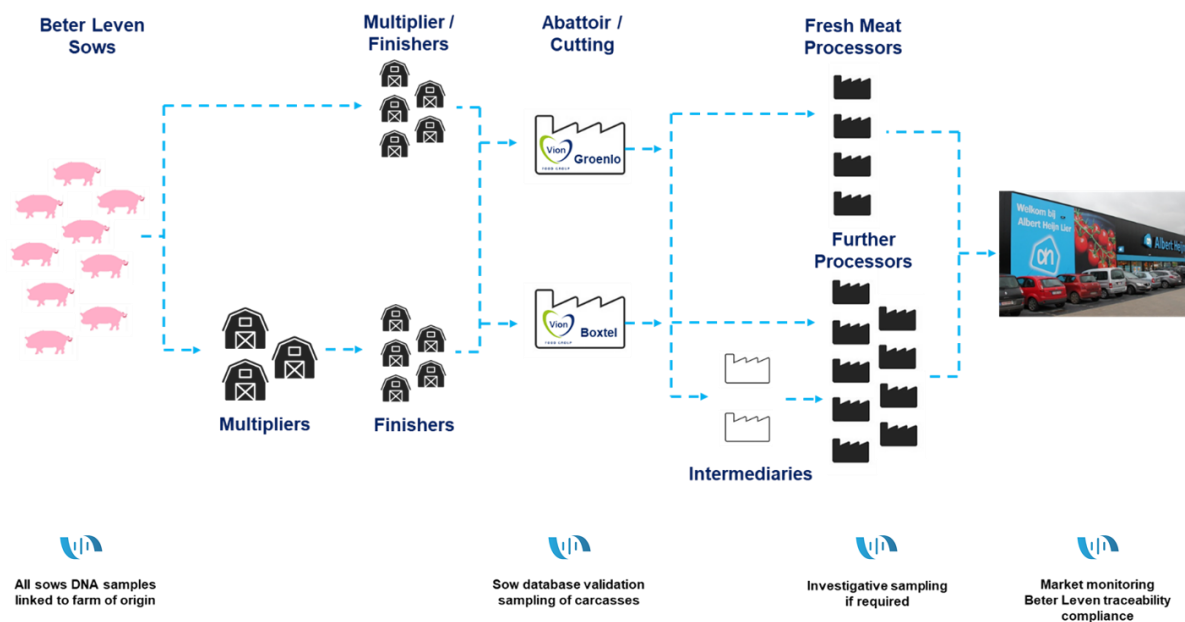
AANVULLENDE BEOORDELING VAN INTEGRITEIT IN DE KETEN MIDDELS DNA MONITORING

De beheersing van integriteit over de gehele keten, van de moederdieren tot aan de diverse consumentenproducten wordt aangetoond middels DNA techniek waarbij maandelijkse monitoring van consumentenproducten wordt uitgevoerd. Coördinerende partijen zijn:

Albert Heijn

Identigen

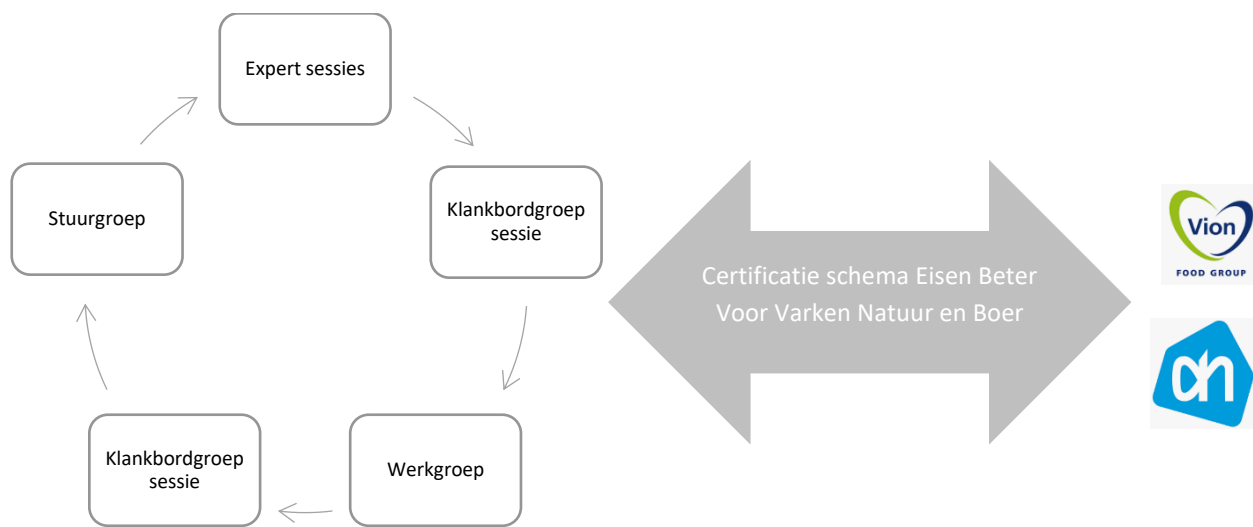
Vion

Middels DNA monitoring wordt integriteit aantoonbaar gemaakt.

PROCES VAN ONTWIKKELING BV PROGRAMMA, CONTINUE VERBETERING EN STAKEHOLDER BETROKKENHEID

Het “Beter Voor” programma is in samenwerking met Vion, varkenshouders en experts ontwikkeld. In dit proces zijn de volgende stappen doorlopen:

Figuur 3: Proces van totstandkoming programma van eisen op varkensbedrijf.

In opdracht van Albert Heijn en Vion is een certificatieschema voor Het Beter Voor Varken Natuur en Boer programma geschreven. De opbouw en consultering van verschillende gremia verloopt steeds volgens dezelfde cyclus. Een werkgroep ontwikkelt een concept schema welke getoetst wordt door experts. Het concept certificatieschema wordt vervolgens door een klankbordgroep van varkenshouders beoordeeld waarna de werkgroep het programma van eisen waar nodig aanpast. Deze cycli wordt herhaald totdat er goedkeuring is vanuit de klankbordgroep en het schema wordt vastgesteld door Vion en Albert Heijn.

Na de start van het “Beter Voor” programma vindt er jaarlijks een review van certificatieschema plaats met Albert Heijn, Vion en de klankbordgroep van varkenshouders. Dan vindt een beoordeling plaats van punten op de herzieningsagenda en eventueel implementatie van nieuwe criteria.

CRITERIA VOOR GEBRUIK VAN HET BETER VOOR VARKEN, NATUUR & BOER LOGO OP EINDPRODUCTEN

Het Beter voor Varken, Natuur & Boer logo is eigendom van Albert Heijn. Het logo mag uitsluitend gebruikt worden door Albert Heijn leveranciers, en op Albert Heijn eigen merkproducten waar de varken inhoud van het product voldoet aan de eisen die gesteld worden binnen het Beter voor Varken, Natuur & Boer programma:

- Het eindproduct voldoet aan de criteria van het Beter Leven Keurmerk ster 1.
- Het totale dierlijke bestanddeel in het eindproduct moet voor minimaal 95% (gewicht) bestaan uit BV dierlijke bestanddeel.
- Het “Beter Voor” bestanddeel in een samengesteld eindproduct moet minimaal 75% BV ingrediënt in het eindproduct aanwezig zijn.
- Indien het “Beter Voor” varken bestanddeel in een samengesteld eindproduct minder dan 75% aanwezig is, dan dient varken/varkensvlees wel benoemd te zijn in de productnaam of afgebeeld zijn op het product.
- Indien varken niet benoemd is in de productnaam of afgebeeld is op het product, kan het betreffende bestanddeel benoemd worden als “Beter Voor” ingrediënt in de ingrediëntendeclaratie zonder logo.
- Geen buitenlandse specialiteiten
- Geen biologische producten

LOGO DESIGN RICHTLIJNEN EN GEBRUIK

De kleur van het logo bestaat uit:

- PMS 3268
- CMYK 760500
- RGB 0174151

Enkel bovenstaande kleuren zijn correct en dienen niet aangepast te worden. Het is vrij het logo te plaatsen waar deze het beste tot zijn recht komt met respect voor het Albert Heijn logo. Daarnaast dient het logo een minimale afstand van 3 mm te houden t.o.v. de rand van de verpakking of andere designelementen. Minimale grootte van het logo voor normaal gebruik is 30mm. Voor klein gebruik geldt 20mm. Het Beter Voor Varken Natuur Boer logo inclusief Albert Heijn logo is geschikt voor online gebruik en andere communicatiemiddelen. De logo's zonder Albert Heijn logo zijn bedoeld voor op de verpakking.

LOGOGEBRUIK DOOR KETENPARTNERS

Het Beter Voor Varken, Natuur & Boer logo mag gebruikt worden door Albert Heijn en leveranciers van Albert Heijn en varkenshouders die gecertificeerd zijn voor het leveren van Beter Voor Varken, Natuur & Boer producten. Varkenshouders mogen op aangeven van Vion het logo gebruiken op de door Albert Heijn of Vion verstrekte communicatiemiddelen zoals op borden op het erf. Gebruik van het logo door de varkenshouder buiten de door Albert Heijn of Vion verstrekte communicatiemiddelen dient eerst ter goedkeuring voorgelegd te worden aan Vion of Albert Heijn. Als de inhoud van het product wat het logo draagt niet voldoet aan de productsamenstellingscriteria, dan mag het logo niet op de verpakking gebruikt worden. Wanneer de certificering van de varkenshouder verloopt mag het varken niet meer verwerkt worden in producten die het logo dragen. Bij beëindiging van levering van “Beter Voor” varken dient de pluimveehouder binnen één kalendermaand na de laatste levering van “Beter Voor” varken de zichtbare logo’s op de communicatiemiddelen op het erf te verwijderen.

BIJLAGE 1: CRITERIA BETER VOOR VARKEN, NATUUR & BOER

Controleplan Vion

1. Heeft Vion een adequaat en relevant beleid, zijn de definities, de reikwijdte en het doel van het controleplan van “Beter Voor” programma beschreven in haar kwaliteitsbeleid?
2. Is er een actuele lijst aanwezig met de aangesloten “Beter Voor” varkenshouders?
3. Is er een register aanwezig waarin de gegevens van de aangesloten “Beter Voor” varkensbedrijven worden verzameld?
4. Heeft Vion de actuele en recente complete assessments en verklaringen van de varkenshouders beschikbaar?
5. Heeft Vion adequate procedures geïmplementeerd voor het faciliteren, verwerken en controleren van het “Beter Voor” programma bij haar aangesloten varkenshouders?
6. Worden de “Beter Voor” eisen middels aangekondigde en onaangekondigde audits jaarlijks uitgevoerd en gecontroleerd?
7. Heeft Vion een sanctiebeleid geïmplementeerd waarmee de varkenshouders die in een getekend en geldig addendum hebben aangegeven te produceren volgens de afgesproken criteria en die niet voldoen aan de eisen een sanctie opgelegd krijgen?
8. Neemt Vion Maatregelen om er voor te zorgen dat “Beter Voor” varkensvlees niet wordt gemengd met ander varkensvlees?
9. Is er een gedocumenteerde procedure voor het melden van relevante wijzigingen (zoals beëindiging van deelname aan het programma)?

Beoordelingscriteria Varkenshouders

1. Er is een geldig getekend addendum aanwezig (bijlage bij de samenwerkingsovereenkomst Beter Voor Varken, Natuur & Boer).
2. Varkenshouders die deelnemen in de keten hebben een geldig certificaat voor de regelingen: IKB, BLK 1 ster, Varken van Morgen.
3. In elk hok is (per 20 varkens) een schuurborstel aanwezig.
4. Het varkensbedrijf beschikt over continue klimaatmonitoring (1 systeem per eigenaar/ hoofdbedrijf, met minimaal de functionaliteiten: Temperatuurmonitoring, CO₂, RV% en NH₃).
 - a. Het bedrijf maakt actief gebruik van deze continue klimaatmonitoring.
5. Er is een (geprinte versie van de) beslisondersteuner zorgbehoevende dieren aanwezig op het bedrijf (beslisboom) voor de aanwezige diercategorie.
 - a. De beslisondersteuner zorgbehoevende dieren wordt toegepast.
6. 100% van het elektriciteitsverbruik op het bedrijf komt van een duurzame bron.
7. Energie opwekking en energieverbruik worden geregistreerd.
8. Er wordt voldaan aan de energiebesparingsplicht.
9. Biodiversiteit wordt op het varkensbedrijf bevorderd door (min. 2 maatregelen): nestkasten en insectenhotel e/o bloemenstrook e/o struweel e/o paddenpoel e/o vleermuizenkast e/o overig (eigen invulling).
10. Het bedrijf is landschappelijk ingepast in de omgeving.

11. Het bedrijf werkt mee aan DNA- sampling in het kader van DNA traceability voor beheersing van productintegriteit.
12. Het bedrijf werkt mee aan data uitwisseling in de keten via BlockChain.
13. Het bedrijf beschikt per hoofdlocatie over een bedrijfsbord "Beter Voor Varken, Natuur en Boer" aan de weg.
14. Het bedrijf wordt vermeld op de supplier website van Albert Heijn.
15. De ondernemer werkt mee aan het opstellen van een bedrijfsprofiel en beeldmateriaal.